Wt Venetien den 6. Februarij 1621.

DE Gesanten van de Grysons / niet hebbende sich connen veraccorderen / met de Gouverneur van Mylane over de restitutie van de Voltolina / waren onverrichter saecken van daer vertrocken.

De Signeurie vermerckende / dat Spaengien soo dapper te Water ende te Lande toerust / laet hare Armade oock equiperen / hebbende alle vreemde Schepen alhier in hare Haven doen sequesteren / om de bequaemste tot de Oorloge in haren dienst te houden. Soo soude oock de Cardinael van Savoyen na Vranckrijck vertrocken sijn / ten ware geweest des Paus doot / hebbende daerom moeten na Roomen gaen / als oock alle andere Cardinalen.

Wt Brin in Moravien den 1, Februarij,

Het Continueert dat Bucquoy vanden Grave van Thurn ende Overste Stubenbal / met Honghers ende Moravisch volck andermael gheslagen is / alsoo dat hy met verlies van 2000. Man ende 10. groote stucken gheschut / na Rocheym / t'welck 7. mijlen over t'groote gheberghte leyt / gheretireert / ende sich van daer nae Weenen begheven heeft: Des Don Balthazars Ruyterye sijn meest alle gheslaghen / alle de Vanen ghenomen / ende is in Moravien gheen bestendicheyt te hoopen / want daerinne van weghen Betlehems machtige aentocht / een sulcke vreese is / dat een yeghelijck despereert / ende begheeren veel luyden dewelcke noch goet Coninckliicke Majesteyts Frederici zijn / wanneer hy haer maer een eenighen troostbrief sont / dat hy by dese sware sake / veel effectueren konde / dewijle men die steden alsoo swaer benout / dat sy by verlies van haer leven int gheringste niet ghedencken souden / vande Confederatie af te wijcken / waer over (als ghesept is) wanneer maer eenighen troost van haer Coninckl. Majesteyt quame / verhooptmen allen tgeene t'welck versuymt is / wederom te krijghen.

Wt Weenen den 9. Februarij.

Den 3. deses sijn die alhier gheweesde Keyserlijcke Ofgesanten den Heere van Meggou ende Heer Balvi van hier wederom nae Heimburgh totte Hongherssche tractatie verreyst / ende willen hare Majesteyt geensins ghedoghen / dat Betlehem sich als eenen Coningh in Hongaren tituleren soude / waer over (ghelijck den roep is) uptte tractatie niet vallen sal / dewyle die Hongersche Standen volcomentlijck willen blijven by tgene so sy tot Presburgh ende Thyrna met Betlehem hebben ghesloten / insonderheyt oock so verde die Confederatie van hare Keyserlijcke Majesteyt niet geconfirmeert werdt.

Gisteren heeft die Overste Luytenandt tot Raab / Heere Ernst van Colnits haer Keyserl. Majesteyt geschreven / soo waer als hy begheerde salich te worden / oock by hare Majesteyt ende dat huys Oostenrijck getrou te blijven / te leven ende te sterven / soo badt hy hare Majesteyt / sy wilden op alle moghelijcke middelen en wegen gedencken / dat sy mette Hongherssche Standen ende Betlehem eene vrede maecken soude / soo verde sy Hongaren ende Oostenrijck begheerden te houden / soo niet mochte het (Godt betert) wel daer met ghedaen zijn / want voor seker tijdinghe aenghecomen was / dat die Turcken alreede inde 200. duysent sterck aenden Grannits ligghen / ende sich verluyden laten / so haest het maer op't voor Jaer een weynich warm wort / die Stadt Weenen te beleghereu.

Dewijle die Cosacquen (als jonghst ghemelt is) op des Heeren Budiani goederen seer grouwlijck hebben ghetiranniseert / soo heeft hy sich mette Hongaren inde 16000. sterck versaemelt / om sich wederom in Stiermarck te wreecken. Soo Continueert dat die Turcken tot Presburgh aenghekomen / ende den Bassa van Ofen aldaer gheinquartiert is.

Den 10. deses is int Lanthuys alhier een brant gekomen / t'welck tegens de Walsche Kerck over afghebrandt / ende aen rustinge ende andersints / over 20. duysent florijnen schade ghedaen heeft / insghelijcks sijn de verleden nacht tusschen 9. ende 10. uren 3. huysen voor de Schotten poort af gebrant. Ooc sijn huyden die Polacken inde 800. alhier aenghekomen / dewelcke overmits hare over groote Tyrannie / van hare Majesteyt sullen afghedanckt worden.

Bucquoy bevint sich noch alhier / soo begheeren hare Keyser. Majesteyt vande Moravische Stant 800000 florijnen. Men wil noch van een slach segghen / de welcke tusschen die Keyserssche ende Hongaren / in Moravië is ghescheit.

Oock is tijdinge gekomen / hoe dat die Heere Georg van Landou mette Hongaren hoogher aen ontrent die Donou / streupt / overmits hy gehoort heeft / dat de Keyser den 26. deses van hier nae Praagh / door Moravien verreysen will / om op hem te wachten / waer over die reyse noch soo haest niet sal volghen.

Wt Leypsich den 2, Februarij,

Die Slesische Gedeputeerdē zijn noch tot Dresden / doch zijn eenighe van de selve met volghende Artyckelen naer huys verreyst / om naerder bescheyt te halen.

1. Dat die Slesische Standen sich souden verclarē te veel ghedaen te hebben aende oppositie / die sy teghens Keyserlijcke Majesteyt als Overste Hertoch in Slesien hebben ghedaen.
2. Ende over sulcx om pardoen ende vergiffenisse bidden.
3. Voortaen ghehoorsaemheyt te bethoonen.
4. Daer over die voorgaende plicht te vernieuwen.
5. Die Catholijcksche gherustelijck by het hare te laten blijven.
6. Tot betalinge vant Keysers krijchs volck vijf tonnen gouts den Keyser te gheven.
7. Die nieuwe Confederatie mette Landen te renuncieren.

Daerenteghens wort vanden Chur Saxen ghelooft.

1. Volghens Keyserl. Majesteyts Commissie / Die Slesiers op ende aen te nemen.
2. Voor de selve Perdoen by Keyserl. Majesteyt te verkrijghen.
3. Vernieuwinghe vande voorgaende Confirmatien van de Majesteyts Brief haerder Privilegien / te wege te brenghen.
4. Te sullen bearbeyden / dat sy met gheen Keysers volck beleght nochte beswaert sullen worden.
5. Ghelooven hare Churv: Ghenade / Soo wanneer die Slesiers / van weghen de ware Augsburchsche Confessie / ghelijck die selve Anno 1530. overgheghevenis / vyantlijck souden bekrijght worden / haerluyden te beschermen ende te helpen defenderen.

Soo verstaetmen oock upt Praghe dat die Burgherije aldaer op't nieuwe ontwapent is ghewoorden / ende gheheel tot de zijdt-gheweeren afghenomen / en voorts noch na ander scherp ondersocht.

Wt Breslauw den 4, Februarij,

Nadien sich die Moraviers aenden Keyser hebben overgegheven / soo doet dies niet tegenstaende het Keyserssche krijchs volck met rooven ende plunderen groote schade / hebben oock die Euangelische tot Olmitz hare Kercken aen den Jesuiten moeten overgheven / ende begintmen aldaer teghenwoordich oock aen die Euangelische huysen te plonderen. En heeft Betlehem de Moraviers (dewijle sy sich sonder noot hebben overghegeven / en vande Confederatie afgeweken zijn) gedreycht de selve opt hoochste te vervolgē / soude ooc met 70000. man in Moravien gevallen sijn / ende sich Strosnitsch / Ostrou / Nabat / Bradon ende andere Steden en Sloten bemachticht / oock mette Keyserssche dickmael verscheyden slaghen hebben ghedaen / ende die victorie behouden hebben / vele Vaendels ende Cornettē verovert / ende die vluchtighen inde 7. mijlen weeghs hebben vervolght / sterckt sich dagelijcx / hadde oock inde twintich duysent Turcken ende Tartaren teghens Steyrmarck ghesonden / om t'selve Landt te becrijghen. Ende soude sich die Turcksche Keyser in eyghener persoon met eene groote macht opt voor-jaer teghens Duytschlandt begheven.

Soo rust men sich in Polen oock sterck teghens den Turck.

Wt Egher den 9, dito,

Men heeft advijs dat de Grave van Mansvelt / met

sijn volck vande Keyserſche ende Beyersche voor Ellenboghen gheſlaghen is ende inde 500. man verlooren heeft/ zijnde vande de gheuluchten ettelijcke hondert alhier ontrent twee Musquetscheuten wijt / voor by de Stadt ende nae Waltsachsen ghepaſſeert/ welcke inde Dorpen allenthalven gheplondert ende groote ſchade ghedaen hebben. Men ſeght de Beyerſchen hebben Slackenwalt wederom ingenomen/ door onachtſaemheyt vande Soldaten/het Stadt huys aldaer met pulver op vlieghen laten/ ende is Manſvelt deſe dagen int Rijck verreyſt/ende Ellenboghen ſterck beſet/met troostinghe niet grooter volck hulpe in korter tijdt wederom te rugh te willen komen.

Wt Heylbrun den 16. Februarij.

Die publicatie des Bans / is door een eyge Currier/ den Hertoch van Wurtenbergh als uytſchryvende des Swabiſchen Creitz/ nevens den Biſſchop tot Coſtnits toegheſonden / die declaratie des Bans wert wat rouſcherp eñ streng int Rijck bevonden/die ghemeene opinie is/dat die Unieerden ſich ſullen by Keyſ. Majeſteyt interponeren ende voor onver vallinghen ende precipitatie bidden/ende ſich preſenteren tot alles goets / interim wert die Soldateſca opte beene gebracht/ tot op vorder beschept/ ende in verſeeckeringe onderhouden/ tot welcken eynde die Engelſche Gheſanten eene crachtighe declaratie ende preſentatie / voor giſteren inde vergaderinghe vande geunieerde ſoude ghedaen hebben.

Die Heer Marcgrave tot Baden/heeft 2. Regimenten te voete ende 600. Peerden opte been / de welcke nu alle daghen tot ſijn ſelfs ende der Unien verſeeckeringe ſullen ghemonſtert ende ghevordert worden / doch niet teghenſtaende blijven die Unieerden / mitſgaders den Coning in Bohemen tot een goede billicke Vrede gheneycht / twelck den Hertoch in Beyeren ende de verſamelde Catholijcſche die tot Augſburgh verſamelt zijn/ mitſgaders den Churvorſt van Saxen (ſoomen herwaerts met ſchrijven aen den Marckgrave van Anſbach ende den Hertoch van Wurtenbergh afgheſonden heeft) oock den Landtgrave Lodewyck tot Heſſen/ ſchriftelick te kennen ghegheven is.

Marquys Spinola heeft aen die Unieerden geſchreven/ende die ſelve vermaent ſich Keyſ. Majeſteyt te accommoderen/ eñ den Coning in Bohemen te vermanen ſich voor den Keyſer te demoedighen / ende alſoo door dat ſchadelijcke Crijghs-weſen van't Rijck ende den Paltz eñ de benabuerden af te wenden/ ſal met een bequaem antwoort bejeghent werden.

Eertſhertoch Leopold reyſt na Weenen/men ſeyt dat op ſijn bevel/ die wervinghe van volck in Lotteringen/ veerthien daghen langh uytgheſtelt is.

Wt Franckfort den 16, Februarij,

Nae dien de Ritmeeſter Offel met 1000. Muſquettiers ende 500. Peerden inden name van Heer Landt-Graef Maurits tot Heſſen/nae Wetzflar toeghekeert is / ende ſich daeromheer gheinquarteert heeft/ om op Grave Johan van Naſſou de Jonghe te wachten/ want zijn Vorſtelijcke Genade die 300. duyſent rijcrdaelders die Spinola van hem begheert/ niet betalen/ maer zijne Landen deſenderen wil/ſoo heeft men giſteren die Burgerije tot Wetſflar ontwapent / op dat die ſelve met het Caſſelſche volck gheen verſtant maecken komen.

Soo is oock voorſeker dat Graef Jan Albrecht van Solms / Chur Paltziſcher Groot Hofmeeſter, zijnen ouden Heer Soon/ het Lant ende Regieringe Brounevelt gheheel ende al overgheghevem is alſoo gemelte Heer Grave gereſolveert/ ſich in allen voorval opt beſte te deſenderen/ is treflijck ſecours verwachtende/ende liet Brounevelt ſeer ſterck maken.

In deſe quartieren zijn alle wateren / inſonderheydt oock de Rijn ende Meynſtroom/gheheel toe ghevroſen/ ende groote koude / men vreeſt ſeer voor den wijnſtock ende vruchten.

Voorgiſteren heeft Marquis Spinola 2000. peerden met 6000. te voet/met 4. ſtucken geſchut na Worms geſonden/eene aenſlach voor te neme/ het ver volch leert den tijdt.

Wt Franckfort den 18, dito,

Maendach heeft ſich Marquis Spinolaes volck te peerde ende te voete inde 8000, ſterck/eat myl weeghs van Worms laten ſien/ waer over giſter nacht alle de Ruyterije aende Bergſtrate naemlijck tot Louterbach Heymſbach / Heppenheym/ Sultzbach/ Menicheym/ Middel ende nederſaſſen ende in die quartieren/ hebben moeten op breken/ende nae het hooft quartier marcheeren moeten/ende brenght teghenwoordich een poſt advys/dat Marquis Spinolaes volck Pſederſheym ſoude inghenomen hebben / ende heeftmen verleden nacht uyt groote ſtucken ettelijcke ſchoten ghehoort.

Verleden weke heeft den Churv. Ments den Heere Stadt-houder tot Heydelbergh die Berghſtraet al is een pandtſchellingh/door twee Trompetters opkondighen laten / ende zijn die Achts mandaten alreede inde Stadt Spier aengheplackt.

Wt Mentz den 18. dito.

Voor giſteren is Graef Hendric vanden Bergh met 6000. te Peerde ende te voet teghens Worms geruckt/ ende naeſt daer by twee Vlecken/ als Ooſt ende Weſthoven/ daer inne drie hondert Palſche Ruyter/mitſgaders etlicke aengenomen voetvolck in beſettinge lagen/ overvallen/gheheel ende al uyt geplondert/ ende die beſettinghe ghevanghen na Cruytznach ghevoert.

Wt Franckfort den 21. dito.

Deſe daghen heeft Marquys Spinolaes volck de Stadt ende Vlecken Groninghen / Goltzheym/ ende Garicheym inghenomen/ Groninghen heeft ſich wel yet tot deſenſie gheſtelt/ dan alſoo tijdinghe quam dat alreede grof Gheſchut over den Rhyn ghebrocht wierde/ ende gheen ontſet voor handen was/ hebben zy ſich overghegeven.

Wt Malga wert geſchreven vanden 18. Januarij/ datmen aldaer verſtont dat de Roovers van Algiers wel hondert ſeylen ſterck in Zee waren/ doende dagheliijcx groote ſchade/ men wilde ſeggen dat ſy eē deſſeing voor hadden om in Spaengien eenige vaſticheden aende Zeecant af te loopen.

Mede was hier tijdinge dat Salomon Reys/ alias den Veen-boer int aborderen van een Schip ſijn eene been af-geſchoten is / daer van hy 't Algiers ſoude ghestorven zijn.

De helft vande Engelſche Armade zijnde 22. ſeylen ſterck/ is deſen morgen hier wel ghearriveert/ d'ander helft light 't Alicanten/ verwachten de Nederlantſche Armade.

De Spaenſche Armade twintich ſeylen ſterc/ is voorleden weke hier gepaſſeert/ende gegaen naer Gibralter ende Calis om haer ſchoon te maken / hebben haren Vice-Admirael verlozen/die vā haer afgedwaelt was/ ende vande Roovers geatrappeert / die hem inde gront geſchoten hebben/ende wel 150. Spaengiaerden levendich becomen.

Den Generael vande Zee Don Philiberto de Savoya was al van Cartagena vertrocken / om in Sicilien alle de Galleyen van Chriſtenrijck weder op nieu te doen vergaren.

Zijne Coninckliijcke Majeſteyt van Bohemen verhoortmen dat tot Cel int Lant van Lunenburch ſoude geweeſt zijn/ ende van daer vertrocken naer Wolffenbutel by den Hertoch van Brunſwijck. Oock verſtontmen dat eerſtdaechs een Lant-dach ſoude ghehouden werden/ waer op ſijne Majeſteyt van Denemercken ſelfs perſoonlijck verſchijnen ſoude.

Geſanten van ſijne Majeſteyt van Groot Britangien zijn deſe weke met 15. koetſen de Veluwe ghepaſſeert/ comen uyt Bohemen ende van den Keyſer / de ſprake ging datſe op ten Hage ſoude reyſen ende ſo voort naer Enghelant.

De Tyrannije der Spaengiaerden bedreven inde Veltolini aen de Euangeliſche is ſchrickelijc om hoore/ wert tegen woordich gedruckt / ende ſal eerſtdaechs uyt gaen.

Alſo de twee machtige Legers noch liggen/ſo in als ontrent des Paltſ-Graven Lant/ ende dagelijcx dyende zijn / ende noyt perfeckte Caertgens van het ſelve Lant met de omliggende plaetſen zijn uytgegaen/ hebben wy niet connen na laten V. E. t'ſelve op't alderperfectſte ſoo veel als ons doenlijck gheweeſt is mede te deelen / ſo t'ſelve toccomende weke by Claes Janſz. Viſſcher (die't ſelve heeft gheſneden) ende by Broer Janſz. ſal mede ghedeelt werden.

Ghedruckt by Broer Ianſz. out Courantier int Legher van ſijn Princelijcke Excellentie, woonende in S. Niclaes-ſtraet, naeſt den vergulden Os, Den 1. Meert, 1621.